

Redactiunea

se afla in

Strat'a lui Leupoldu Nr. 44.

Scrisorile nefrancate nu se primescu decâtu numai de la correspondintii regulari ai „Federatiunii.“ Scrisori anonime au se publica. Articlii trimisi si nepublicati se voru arde si numai la cerere espressa se returna.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:

Pre trei lune 2 fl. v. a.
Pre siesse lune 4 „ „ „
Pre annulu intregu 8 „ „ „

Pentru Romanii:

Pre an. intregu 24 Fr. = 24 Lei n.
Pre 6 lune 12 „ = 12 „ „
Pre 3 — 6 „ = 6 „ „

Pentru Insertiuni:

10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbrala pentru fiesce-care publicatiune separatu. In loculu deschisu 20 cr. de linia. Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare

de Prenumeratiune la diariulu

„FEDERATIUNEA”

pre Semestrulu II' an. 1875.

Conditiiunile a se vedé in fruntea diariului.

Cei ce sunt in restantia cu pretiulu de prenumeratiune se binevoiesca a si refu socotelele si mai alessu acei dd. cari sunt de mai multi anni in restantia se-si aquitteze odata detori'a cátra Redactiune, carea au sufferitu si suffere multe neajunsuri d'in caus'a restantiiloru destullu de considerabile.

Causele intardiarei (absenti'a Redactorului si lips'a unui Collaboratoru internu) inapparerea briloru la timp, s'au inlaturatu si nri remasi se voru suplini unulu dupa altulu.

Redactiunea.

B.-Pest'a, 1/13 Aug. 1875.

(e). Candu sórele cellu benefactoru allu primaveri incepe se stropesca amortitele campii cu radiele salle calde, cene se mai indoiesce despre inviarea naturei? — Candu se pornesce de pre unu munte unu torrente, ce obstaculu voru oprí, cá se agiunga in vastulu oceanu? Se ivescu — ce e dereptu — colo negure cumplite si oprescu benefacerile ceriului, asemenea din coce torrentele álla adesse ori resistentie mari; la neci unu casu inse resistenti'a nu pote nemicf realizarea scopului, de óra-ce natur'a a dispussu si codicele ei e infalibilu.

Avendu in vedere aceste adevèruri alle naturei si aruncandu-ne privirea asupra sortiei popóraloru, analogi'a ne face se ne oprimu si se meditámu.

Veacuri vinu si dispáru, generatiuni se petrecu, pana se ivesce câte una idea salutaru pentru tota omenimea. Ideile se nascu, dar' mai de multe ori se inmormenta, apoi totu de atâte ori éra-si invieza; a le ucide inse nu e posibilu, triumfulu unei idei salutarie e chiaru asiá de securu, cá si realizarea adevèruriloru naturei.

In istori'a popóraloru aflámu, cá despotismulu si tirani'a au tennutu omenimea incatenata mai multe veacuri; scopulu omului prin acést'a a fostu inpedeatu de a se poté apropiá de realizare; despotismulu si tirani'a dar' au trebuitu se-si plece fruntea, de óra-ce nu fúru corespondentorie chiamárei omului. Prin evulu mediu — fatalla amintire — vedemu pre ici si cole, cá despotii si tiranii suntu conturbati din candu in candu in visurile lor; acestu incidentu a fostu unu presemnu bunu — auror'a unei ere noue; si in adevèru nu a fostu fantoma. Veaculu allu XVIII in dillete alle ultime ni-a si aretatu ide'a libertatii. Popórale adormite s'au desceptatu — si-au deschissu ochii, si au vediatu, cá

pre pamentu are dereptu fia care mortu sè se bueure de beneventárele ceresci. Unu cutremuru infricosiatu strebatu prin carniciiu genului umanu. candu libertatea si egal'a indereptáre salutá omenimea. Lucru firescu, lupt'a fú neevitavera si acumu dureza aproape de unu veacu; dar' se pare cá nicaliurea cu atáta fortia, cá in orintele Europei. Nice cá lu-pote prede pre omu mirare durat'a acestei lupte vehemente, de óra-ce neci una parte a Europei nu a fostu espussa la atáte sbiciuiri; aici in oriente si-au aflu adapostu órdele celle flamandalle Asiei, abiá se saturá unna ceta si eta, cá alt'a — pare-cá mai flamanda — amenintiá cu perire monumentele culturali alle popóraloru indigene. Plagele aceste fúru numeroze; tote au ruinat, tote au devastatu ori ce le-a potutu serví de nutrimentu si la urma, ne mai aflandu preda, au inceputu se consume si pre cei ce nisuiá se promoveze benele generalu allu omenime.

Sorele cellu maistosu, care domniá in acestu oriente, a trebuitu se-si ascundie radiele; una nopte infernala i-a ocupatu territoriulu si in acést'a au gemutu apoi tote popórale. Omulu — emigm'a acést'aneintielessa a lui d-dieu — si-a uitatu cu totulu de sen; abiá se pote díce cá mai esistá ver o differentia intre ellu si animalu; e usioru dara a-si esplicá, de ce a prensu asiá tari radecini tirani'a in aceste tienuturi, de ce libertatea trebe se combata pre despoti asiá timpu indelungatu si de ce poterile acestora nu mai sócca.

Nu e permisu inse nemenui'a se se indoiesca despre triumfulu libertatii; óra despotiloru a batutu la anulu mantuirei 1848, candu a trei'ora se audf cocosiulu; e intrebarea numai, cumu se se accelereze agiungerea la tnta, prin ce mediloce s'ar potea constringe inimiculu se capituleze mai curendu.

Veninulu cellu ucidiatoru allu inimiculu a fostu — desbinarea popóraloru in mai multe párti. Abstragundu de la Helleni, orientele e allu Romaniloru si allu Slaviloru, pre acesti'a i-au sciutu inpartí dusimani' asiá, cá se nu le pota resistá, má intre romani au mai seditu si desbinarea relegiunaria, cá astu-feliu interesele particulari se nu le dee tempu a cugetá, cá merita cá omeni si cá una natiune insemnata una sorte mei buna. Crescatoriulu lui Ludovicu allu XIV. Fenelonu díce in Telemachu: „navigatoriulu carele si a dou'ora suffere naufragiu, peccatútesce amaru, inovatiendu pre Neptunu.“ Un'a din causele principali la caderea romaniloru a fostu desbinarea, acést'a o-au mai maritu intre romani inimicii, dupa cumu s'a díssu mai susu, prin celle doue confessiuni. Deca la annulu 1848, romanii érau de una confessiune, natiunea romana din (acumu) Austro-Ungari'a érá salvata, cá-ce in tote celle-alalte privintie a fostu de unu cugetu si de una sim-

tire. Prin ast'a s'ar fi facutu pasulu primu; allu doilea érá apoi multu mai usioru de realizatu.

Reulu acell'a micu in aparentia contrarii l'au folossitu si eta la ce sorte suntu asta-di; unulu trage in una parte, cellu-alaltu in alt'a, mai scie bunulu d-dieu din ce punctu de vedere politicu. — Din colo de Carpati i-a fostu successu marelu domnitoriu Cus'a se faca pre celle doue tieri sorori se-si dee man'a; dar' Cus'a nu a fostu bunu, l'au alungatu preste hotaru si acumu lu-prendu pre omulu nepreoccupatu fiori de morte privindu la situatiunea interna.

Considerandu ceste amintite, e superflu a mai constatá, ce causa inpedeca prosperarea natiunei romane atátu din coce, cátu si din colo de Carpati; dar nu numai atát'a! ce e caus'a preste totu, de mai cuteza despotii se tiena in jugu pre popórale orientului, de nu se mai insenineza si aici bolt'a ceresca. Ori la cene te vei adressá, ti-va dá respunsu, ti-va díce „neunirea“ ori altulu mai pre susu „discorde'a“; in fapta inse lucreza si cellu mai mare adoratoriu allu „unirei“ alu „concordeei“, pre sub mana baremu, dupa cum i-dieteza — nu convingerea s'a despre caus'a natiunei salle — dar' interressulu seu particularu; onore exceptiuniloru!!!

Candu se trateza inse despre sortea unui populu, se recere de la belliduci si de la toti combatentii, prelanga unire seau concordea, mai pre susu de tote „resolutiune“ si „abnegare de sene“; una natiune subjugata, provedienduse cu aceste insusfri nobile, pote contá cu securitate la triumfu; despotulu nu-i vá poté oprí callea si deca nu mane, poi-mane securu si-vá ocupá loculu destinatu la mes'a libertatii.

Aceste se receru astadi de la tote popórale subjugate alle orientului, si despotis oulu a incetatu. Aceste se receru cu mai multu cuventu de la noi romanii din Austro-Ungari'a, cá-ce fora de elle totu numai cass'a statului vomu trebui se o inplemu, cá din dens'a altii se-si asecureze unu venitoriu stralucitu. Pana candu interesele private voru preocupá si pre unulu si pre altulu, se ne tennemu gur'a si se nu mai strigámu in lumea larga, cá ungerii suntu despoti. Porumbulu friptu nu s'ora in gura.

B.-Pest'a, 1/13 Aug. 1875.

In consiliulu ministerialu carele s'a tennutu la 8 l. c. sub presidiulu ministrului presidente b. Wenkheim, acést'a raportá despre calletori'a s'a cea mai noua la Vienn'a. Sambata seau Dominec'a venitoria ministrii Wenkheim, Tisza si Széll voru merge la Vienn'a se participe la consiliulu ministerialu communu, ce se va tenné sub presidulu M. Salle. Se vá statori tempulu pentru deschiderea dietei transleitanee, cumu si cuventulu de tronu.

Ministeriulu de interne e forte diligente intru faurirea de proiecte de legi; Afora de proiectulu despre organisarea politicii — altu-cumu capu de opera pentru de

a caracterisá liberalismulu — se mai álla gat'a inca doue, anume proiectulu pentru organisarea comunelor puste si cellu ce attinge starea sanitaria. Asemenea si ministrulu justitiei, carele mai érá se-si parescesca pre collegii sei cei atátu de liberali, a finitu unu proiectu decodice pennalu, carele acumu se desbate de commissiunea esaminatoria.

„Bp. Közl.“ de la 10 l. c. aduce raportulu budgetariu pre cuartalulu de la 1 Aprilu pana la 1 Juliu. Comparandu bilanti'a cuartalulu din annulu acést'a cu cea resp. din annulu trecut, aflámu cá de presente s'a incassatu cu 2.553,026 fl. v. a. mai multu cá in cuartulu resp. din annulu trecut, ór spessele suntu cu 2.183,069 mai mici cá in acela-si cuartu din annulu trecut. Diuariele guvernului implu de aici colone intregi cu luade pentru ministeriulu Wenkheim-Tisza. De asta-data ne marginimu a nu reflectá nemicu asupr'a acestei manipulatiuni: observámu numai, cá unu ministeriu, carele si-a scrissu pre stendardu salvarea tieri de bancherotu, alte mesuri trebe se apuce.

Cu privire la rescol'a din Herzegovina, despre carea mai pre largu in numerulu venitoriu, amintimu numai, cá insurgentii au respinsu pre turci din mai multe locuri pana acumu. Din tota lumea slava li-sosescu ajutorie. Principele Nechit'a allu Muntenegrului nu e in stare se-si opresca supusii de a luá parte la rescola; se afla in perplessitate mare, chiaru si tronulu pote se si-lu pierdie deca nu vá luá parte activa. A raportatu poteriloru europene despre situatiunea-i amenintiata si Russii a respunsu la ast'a, cá poterile mari nu voru fi de totu scrupulose, in casulu candu Nechit'a nu va fi in stare se observe neutralitatea (!)

Pusetiunea lui Milanu allu Serbiei inca nu e mai inbucuratoria, cá-ce serbii ceru in gur'a mare rescola si bietulu Milanu nu cuteza, de óra-ce Andrassy se-i fia datu instructiuni stricte de neutralitate.

Francia

la inchiaierea sessiunei parlamentarie in Versalia.

Se pare cá e una plaga a ceriului pre tier'a cea mai frumoasa a Europei. acumu aproape de diece anni; se pare cá flulu si nepotulu suntu chiamati se suffere pentru peccatele parentiloru si a mosiloru si éra si díce se pare, cá Francia e condamnata la totu ce numai se pote cugeta. Astfeliu i-vene omului se esclame in momentele, candu si-arunca ochiulu preste evonementele atátu de varie din timpulu cellu mai prospetu a Franciei. Mai tote doile salutarie genului omenescu si-au in Francia leaganulu lor si totusi abia se mai álla pre pamentu una tiera, carea se fia fostu suppusa la atáte catastrofe.

Napoleonu III dupa sugrumarea republicei de la 1848 a sciutu se trateza intru acolo, cá faptele salle se affe aprobare la Franciesi; candu si-a vediatu inse agiunsu scopulu, a lucratu apoi dupa arbitriu si care i-a fostu resp'at'a?.. Caderea de pre tronu si chiaru sacrificiulu vietiei; Francia a trebuitu se sature cu sangele si cu averile salle pre locustele prussiane, numai cá-ce a datu frane atátu de lungi despotismulu. Pre ruinele imperiulu s'a redicatu éra republica cea inmormantata de atáte ori; atnci cugetá lumea, cá Francia e salvata si cá nu are alte affaceri, de cátu se-si cureze ranele fatali. In Versalia lucrán representantii poporului din tote poterile, cá se redice pre Francia d'in pulberea, in care o-a fostu aruncatu furia prussiana; dar nu trech multu timpu si plagele se inceperu de

nou. Pre dosu si pre facia incepuru se sape la radecinele republicei chiaru acei ce o proclamaseru mai de una-dilla si vediuemu pre Mentorulu tieroi salle, pre caruntulu burgois Thiers, ca trebui se depuna franele, care le-a portatu cu atata destiritate chiaru in manile unui dintre cei ce ingenuchiara Franci'a. Confusiunea e'ra inspaimantatoria asi'a, in catu credeai, ca se ivesce de nou una era de calamitati; muttiumita inse spiritului cellui pertinace a republicei, ca-ce malcontentii de asta data furu siliti se-si ascundie planurile assassinorie. Serman'a Franci'a a strigatu dej'a catra legislatorii sei, se se rentorne pre a casa, multumindule de servitia; dar' Lycurgii si Solonii (!) din Versali'a nu avuru toti orechi; mai probaru maestrii celi mari assassinuri, dar' nu le successe pona acumu; vrendu ne vrendu trebui se-si plece capetele si se dea Franciei republicane una constitutiune republicana. Poporulu striga in gur'a mare, ca nu voiesce de catu republica si apoi e scutu, ca „*vox populi vox dei.*“ Inaintea acestora s'au plecatu dar' si Chambordistii si Orleansistii si Bonapartistii — firesce siliti si vedindu acumu, ca nu mai potu isbuti in nece una parte cu metehnele, mai consultu affaru se-si sisteze de o cam data affacerile si se se mai recreeze. S'au temutu inse toii intrigantii se se prezenteze in facia' celoru ce i-au tramissu, reportandu numai intrigi; deci in mometele ultime efectuiru unu ce, care gadalesce pre totu fracesulu; votaru adeca giuruin pregiurulu Parisului una siosea, carea se impreuns tote forturile si astfelu se scerza pentru totu de un'a posibilitatea de a mai fi colossal'a urbe obsediata La 4 Augustu n. fininduse acea lege toti reprezentantii poporului se departara din Versali'a, care-si voiosi, care-si intristati; republicanii celi adeverati... cu sufletu curatu, dar' toti monarchistii machniti, ascundindu in animele loru venizu pentru jun'a republica. Nu va folosi inse nomicu, de ora-ce, deca nu astadi, mane securu voru trebui se pierde din facia' republicei toti malcontentii, ca si c'era de facia' focului. Mac-Mahon va trebui se devine republicanu, deca nu va voi se disparte, asemenea substitulu seu — cameleonulu de Buffet si toti celi alalti consiliarii, de ora-ce tior'a a apucatu erasi putere atatu morala, catu si materiala; trecutul i-e cu multu mai instructivu, de catu se se mai lasse trassa pre ghiacia Franci'a c'era ce a treditu din somnu pre tote poporale ingenuchiare ale Europei... ale lumii, La 4 Novevrie n. a. c. se voru mai aduna odata in Versali'a acesti reprezentanti, si-voru mai cercu noroculu se restauraze unu regimu monarchicu ore si carele; dar' e scutu, ca nu le va succede. Inpotenti'a assemblei-ei actuali va cresce pana atunci forte si-deca nu mai curendu — cellu pucinu cu inceputulu a-nului venitoriu sorteaz Franciei va fi redata erasi adeveratului ei representante — poporului; cu acest'a se fuesce apoi er'a cea dubia, republic'a si-va capeta poterile, care

FOISIOR'A.

Iubileulu lui

Daniel O'Connell.

(a) In istoria poporaloru intimpinamu adese ori momente, a caroru insemnitate ne silasc oresi-cumu se ne facemu fora amanae una icona despre viati'a loru trecuta. Aici se vede, ca ore cutare sau cutare populu facut'a progressu seuu regressu; ambele ca-uri suntu instructive, din cellu de anianu inventia poporulu intrecontu, cum se se pota avent'a si elu la naltimea respectiva, din allu doile erasi, ca se nu commita errorile cele ce au provocatu regressulu.

Unu momentu forte insemnatu aflamu ca s'a petrecutu in Dublin-ulu Irlandiei la 6 Aug. n. Irlandi'a intrega celebra iubileulu secularu a nascerei lui Daniel O'Connell — eliberatorului.

Abia trecuru 30 de ani de la moartea acestui filiu mare allu Irlandiei, carele si-sacrific'a vieti'a mai 40 de ani, conducundu unu populu in lupt'a pentru independenti'a

le doresce. Franci'a va trebui atunci se-si ocupe locul care lu-merita in concertulu poporaloru lumii.

Programma

adunarei generale ordinare XIV a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultura poporului romanu, ce se va tiené la *Reghinulu sasescu* in 29—30 Augustu c. n. 1875.

Siedinti'a I.

1. Domineca in 29 Augustu la 8 ore deminuti'a, membrii Asociatiunei vor' asista la servitiulu divin, ce se va celebra in biserica parochiale gr. cat.

2. Dupa finirea servitiului divin la 9^{1/2} ore, membrii Asociatiunei adunandu-se in localulu destinatu pentru tienerea siedintieloru, alege o deputatiune, carea va invita pre presiedinte la adunare.

3. Presiedintele ocupandu locul seu, deschide adunarea.

Adunarea alege pontru portarea procesului verbale 3 notari ad hoc.

5. Constituendu-se adunarea in siedintia ordinaria, mai nainte de tote presiedintele luandu cuventulu, da espressioni simtiementeloru de pietate si reverentia in memori'a repausatului presiedinte si a altoru fosti membri ai Asociatiunei, cari repausara in restempulu de la adunarea generale trecuta pana la adunarea generale a anului currente.

6. Dup'ace'a intrerupendu-se siedinti'a, membrii presenti mergu in corpore la momentulu repausatului presiedinte spre a lua parte la parast-sulu, ce se va tiene cu acea ocaziune in pi'a amentire a inaltului defunctu.

7. Reveniendu membrii cara-si in localulu siedintieloru, Secretariulu Comitetalui, da citire raportului seu despre activitatea Asociatiunei in decursulu anului 1874/5.

8. Cassariulu ascerne bilantiulu venituriloru si speseloru anuali si arata starea materiale a Asociatiunei preste totu.

9. Bibliotecariulu raporteza despre starea bibliotecii Asociatiunei.

10. Se allega o comisiune de 3 membri spre a cerceta succotelele cassei Asociatiunei, si a raporta in siedinti'a II.

11. Se alege o alta comisiune de 3 membri carea in intielesulu §§. 6, 8 si 9 din Statute va consorie membri noi, va incassa tasele si despre rezultatu va raporta in siedinti'a urmatoria.

12. Se allega o comisiune de 5 membri, care in intielesulu §. 23. lit. f, g, si h. din Statute va prelmuna budgetulu anului venitoriu si-lu va present'a adunarei in siedinti'a II.

13. Se mai allega in fine o alta comisiune de 7 membri pontru esaminarea si raportarea asupra motiuniloru ascernate adunarei din partea Comitetalui seu a altor'a dintre membrii Asociatiunei.

14. Deca lucrariile de pan'aci nu voru absorbi totu tempulu siedintiei, restulu aceluia, se intrebuinzieza pentru citirea di-

politico-nationala, si eta urmatorii sei-lumea intrega se opresce momentan la mormentulu lui si cugeta cu pietate la idealulu sufletului seu.

E cunoscutu, ce sorte vitrega avu se indure Irlandi'a de la Angli'a, de candu si-pierdu independenti'a politica-nationala. Parlamentulu din Londr'a a fabricatu legi dupa gustulu seu si a restrinsu Irlandesiloru tote libertatile. Religiunea catolica latita deja preste Irlandia intrega a fostu tractata buna ora ca si cea romana orientala in Transilvani'a inainte de 1848. De derepturi politice abia potemu face amintire pre candu se nascusse O'Connell, ca-ce totulu era subjugu prin arbitriulu lordiloru Angliei. Spiritulu lui O'Connell avea cu multu mai mare idea despre chiamarea omenimei, de catu se nu fia misticatu de sorte acest'a nedemna de poporulu seu. Detorinti'a principala a vietiiei sale s'a indereptatu intru affarea mediloceloru si intru esecutarea loru pentru revindicarea dereptariloru rapite. Ca peste totu locul pre atunci, asi'a si in Irlandi'a se tiencau celi chiamati de class'a preotimei; cu acesti'a si prin acesti'a dar' a voitu O'Connell se scotie din ghiarele

sertatiuniloru subcoraute de *tempuriu* la presidiulu Asociatiunei.

Siedinti'a II.

1. Se perlege si verifica processulu verbale al' siedintiei precedente.

2. Se continua citirea disertatiuniloru subscernute la presidiu.

3. Adunarea ia la pertractare si desabtere raportele comisiuniloru esmise in siedintia precedent'a.

4. Adunarea mai ia la desabtere si alte proiecte si motiuni, ce se facu in interesulu Asociatiunei.

5. Se allega noulu presiedinte alu Asociatiunei, conformu §§-loru 11. si 23. lit. a) din Statute.

7. Se allega o comisiun de 5 membri pontru verificarea procesului verbale alu acestei siedintie. In fine

8. Presidiulu include adunarea.

Din Siedinti'a ordinaria a Comitetalui Asociatiunei transilvane, tienuta la Sibiu in 3. Augustu c. n. 875.

Budapest'a, 7/8 n. 1875.

Foi'a officiosa „Bp, Közl.“ de la 5. I. c. aduce una ordinatiune a ministeriului de justitia, prin carea mai multe judecatorii cercuali se prevedu cu depreptulu de iurisdictione a cartiloru fonduarie. Noi publicamu aici numai partea, carea intereseza si pre publiculu romanu.

Intre acelle judecatorii cercuali se numera 1) Abrudulu pentru Abrudu si Campeni. 2) Beiusiulu pentru Beiusiu, Vascau si Ceica. 3) Fagarasiulu pentru Fagarasiu, Siarcai'a si Zarnesci. 4) Gyergyó-St.-Miklós pentru G.-St.-Miklós. 5) H.-Böszörmény pentru Hajdu-Böszörmény. 6) Hatiegu pentru Hatiegu si Puiu. 7) Hustulu pentru Hustu si Ökörmező. 8) N.-Szőlös pentru Nagy-Szölös. 9) Naseudulu pentru Naseudu si Rodn'a vechia. — 10) Szepszi-St.-György pentru Szepszi-St.-György si Barot. 11) Gherla pentru Gherla, Almasiu, Pánczél-Cseh si Széker

Tote aceste judecatorii cercuali regesci si-voru incepe activitatea sus-numita la 1 Octobru st. n. a. c.

Foi'a sus-numita aduce totu in numerulu de la 5 I. c. si una publicatiune, prin carea se statorese numerulu, domiciliulu si cerculu officioru regesci pentru fipsarea taseceloru, a caroru infientiare o ordoneza §. 2. din Art. de lege XXV anulu 1875.

Preste totu se infientieza 37 de atari officie. Noi publicamu aici erasi numai celle ce attingu pre romani.

I. In districtulu financiaru allu Aradului se infientieza a) in Aradu, care si-estende activitatea preste perceptoratele de dare Aradu, Borosineu, Erdőhegy, Pankota si Bai'a de Crisiu din ettulu Aradului si allu Zarandului; b)

in Makó a carui activitate se estende preste perceptoratele Csaba, Békés, Gyula, Batonya, Szarvas si Makó din ettulu Békés si Aradu.

II. In districtulu financiaru allu Sarmariului se infientieza a) in Sarmariu, pent. Sarmariu-N.-Károly, Bai'a-m, Fehérgyarmat, Tasnád, Szilágy-Cseh, Zalau si Siomcuta-mare din ettulu Sarmariu si Solnoculu-interioru si d'in districtulu cetatii de piatra. b) in Beregszász pentru perceptoratele Beregszász, Munkaci, Nagy-Szöllös, Sighetulu Marmatiei, Hust, Tetsó si Felső-Visó din ettulu Bereg, Ugocsa si Maramuresiu.

III. In distr. fin. allu Segedinului se infientieza a) in Teresiopole, b) Zombor, c) Segedin, si d) in Becikerekulomare; activitatea cestui d'in urma se estende preste perc. de dare Kikindamare, St.-Miklós-ulu-mare, Török-Kanizsa, Hatzfeld, Becikerek-ulu-mare, Modos, Panciova si Pirlasz din ettulu Torontalului.

IV. In districtulu fin. alu Timisioarei se infientieza a) in Logosiu pentru perc. de dare Biserica-Alba, Bocsiu, Fagetu, Logosiu, Oraviti'a, Caranscbesiu si Mechadi'a d'in ettele Carasiu si Severinu. b) in Timisior'a pentru p. de dare Aradulu-nou, Buziasiu, Ciakova, Lipov'a, Timisior'a, Ving'a si Versietiu din ettulu Timisioarei.

V. In distr. fin. allu Clusiuului a) in Clusiu pentru perc. de dare Clusiu, Bánfi-Hunyad, Mociu, Teac'a, Turd'a, Ludosiu, Reginu si Vintiu de diosu din ettele Clusiu si Turd'a si din scaunulu Ariesiului. b) in Desiu pentru perc. de dare Desiu, Lapusiulu ung. Gherla, Almasiu, Bistriti'a, Naseudu din ettele Solnoculu inter. si Doboc'a si din districtele Naseudu si Bistriti'a. c) in Tirgutu Muresiului pentru perc. de dare Tirgutu Muresiului, Erdő-Szt.-György, Odorheiu, Csik-Szereda, Gyergyó-Szt.-Miklós din scaunulu Muresiului, Odorheiu si allu Csik-ului.

VI. In distr. fin. alu Sibiuului a) in Brasiovu pentru perc. de dare Brasiovu, Szepszi Szt.-György, Kézdi-Vasárhely, Fagarasiu si Cohalmu din distr. Brasiovu si Fagarasiu si d'in scaunele Cohalmu si Treiscaune, b) in Sibiu pentru perc. de dare Sibiu, Sicic'a-mare, Sighisior'a, Mediasiu si Dicső Szt.-Márton din Alb'a sup. si scaunele Sibiu, Sighisior'a si Mediasiu. c) in Alb'a-Julii pentru perc. de dare Dev'a, Hatiegu, Oresti'a, Sebesiu, Aiudu, Alb'a Julii si Abrudu din ettele Huniedor'a si Alba infer. si din scaunele Oresti'a, Sebesiu si Miercuri'a,

Aceste officie ai-incepu activitatea la 1. Sept. n. si partidele suntu deobligate se lucreze in sensulu §-lui 3 din articulu de lege sus-amintitu.

trabui se se realizeze planulu conceputu de acellu barbata excelent.

Memori'a marelui O'Connell se celebra in modu ne mai auditu. In ctedral'a capitalei Dublin la 6 Augustu n. servitiulu divin se celebra de 4 Archi-episcopi, 40 episcopi si 500 preoti. — Numerulu omeniloru, cari au asistatu la acesta solenitate, se dice a fi trecut de departa preste 300 de mii. Afara de aceea prin tota Irland'a s'au tienutu serbatoarea. Biserica serba asi'a dara cu pomp' cea mai mare pre berbatulu poporului, ca pr unu anteluptatoriu si poporulu privia cu pietate pre santulu — pre eliberatorulu seu incongiuratu de glorioll'a bisericaseca.

Spiritelor mari se cuvino se-le damu totu de un'a tributulu si cu catu mai vortosu acellu'a, carele a combatutu in tota viati'a numai pentru acelle idei, pentru care se lupta si natiunea romana astadi. Eternu d'ar se-ti fia memori'a eliberatoriu ale Irlandiei Daniel O'Connell!

Respunsu la corespundintia d'in „Tierra Oltului.“

Domnule redactoriu! In stimabilulu Diale diariu de la 8/20 Juniu, a. c., Nr. 42-43 appare o corespundintia „Din Terra Oltului“, in care „unu docente“ de oparte constata cu bucuria, ca prin influinta ilustrului nostru barbatu Dlu Baronu Ursu de Margineni, scolele granitieresci au „inaintatu forte tare“ inse érași de alta parte se disgusta vedindu, cumu-cà s'ar fi facutu „mai multe nedreptati“, ce se atinge de personalulu invetiatorescu. Aceste „mai multe nedreptati“ se reducu, dupa corespundinte, la casulu, ca invetiatorulu diriginte de la scola diu Vaida-rece dupa unu servitiu abtã de 15—16 luni fu denumitu de definitiva, in „contr'a statuteloru“, care aru pretinde, ca denumirea definitiva se se iaca numai dupa 2 ani de proba. Corespundintele pune apoi ninuran'a intrerebare: ca ore este indreptatitu comitetulu administratoriu a calca statutele facute de adunarea generala si sanctiunata de Maiestatea Sa, si cumu a venit la acellu dreptu? éra mai in diosu: ore nu vá fi comitetulu respunditoriu, ca-ce o „abusatu“ de dreptulu seu? Dupa aceea invetia pre comitetu, a nu fi „partialu“, ci „desinteresatu“, ca-ce atari „abusuri“ disgusta pre coalalte invetiatori si „nimicescu“ statutele. Unu picu de partialitate totusi ar fi aplicatu corespundintele a concede comitetulu, candu adeca acest'a ar fi partiele facia de invetiatorii nascuti granitieri, a caroru este fondulu. (?) Corespundintele si speraza, ca comitetulu si vá corree „erorea“ („erore“ si „abusu“) facuta prin „calcarea statuteloru“, ca-ci la din contra va fi trassu la respundere pentru aceste „abusuri“, si nu scie, cumu si va justificá „arbitrariu“ procedura. In fine corespundintele pre langa tota sperarea s'a, si fara a asteptá, ca comitetulu se-si corree erorea, predá atari lucruri opiniuni publice spre judecare, ér pre graniciérii alesu din sinulu companieloru i invita se astringa comitetulu a se tiené de statute si a nu le calca cu petiorele.

Asiá corespundintele;

Pare-mi-se, Domnule redactoriu, ca insu si te-ai infioratu de atãta calcare in petiore, abusu, arbitriu, partialitate si câte alte epitete, cu cari corespundintele reguleza comitetulu pentru o singura „erore“, de ora ce insu-si recunosci, cumu ca artielulu s'ar fi potutu stilisá in alta forma, si ca-lu publici cu rezerv'a de „audiatur et altera pars.“

Comitetulu nu crediu se respundie, pentru ca, precumu se vede, si-a facutu de principiu, a nu se hafí cu nime prin diuarie, abuna sema nu d'in antipathia cátra publicitate, ci pentru-ca nu dispue de atãta tempu liberu, ca corespundintii, si apoi cine descinde odata pre acestu terenu, pre usioru pote a-junge acolo, ca se esclame cu Fridericu cellu mare: „Muss ich mich denn ewig mit solchem G..... herumbalgen?“

Cu permissiunea Diale inse, Dle Redactoriu voiu se respundiu io. Mi pare reu, ca nu mi-a fostu cu potintia sa Te liniscescu mai de multu in privintia acést'a, din cauza, ca numai acuma potiu pune man'a pre numerulu respectivu allu Federatiunei. Mai antãiu de tote inse permite-mi, Dle redactoriu, a me indof, ca corespundintele e „unu docente.“ Unu docente nu pote pune intrébãri fara capu si capetãiu, precumu suntu alle salle celle de susu; afãra de acést'a unu docente, granitierescu ori negranitierescu, nu se pote *supperá* vedindu, ca fratelului seu i merge bine.

Dar' fie corespundintele ori si cine, de cumu va comitetulu intradeveru ar fi calculu statutele sanctiunate, are cuventu a-lu „predá publiculu spre judecare.“ Afla inse, Dle redactoriu, ca „statutele facute de adunarea generale si sanctiunate de Maiestatea Sa nu vorbescu unu cuventu nici de denumirea provisoria, nici de denumirea definitiva

a invetiatoriloru. Spre dovéda aibi bu-natate a invitá pre corespundinte se citeze din literu in literu pagrafulu seuu paragrafiu respectivu, si de-i va citá di-i omu de omenia, ér de nu — — predá-lu opiniuni publice se judece, ce minte si caracteru trebue se aiba unu omu, carele imputa comitetulu in publicitate calcare de statute, pre cari ellu au nu lé-a cetitu, au nu le-a intiellesu.

Poftindu, ca inca in venitoriu se fi servitu de corespundinti mai seriosi, am onorea fi.

Unu granitieriu.

Sisiesci, 4. Aug.

Permiteti-mi Dle Redactoriu in Stimabilulu diurualu „Federatiunea“ a comunicá unele referitorie la alegerea de la Baia-mare din 29. lunei tr.

Dupa faimos'a alegere de la Baia-mare, din 9. l. tr, nesuccesa din caus'a corrumperiloru si pressiuniloru comisse din partea Ujfalusiana, cu total'a despectare a legeri, pusilanimulu contracandidatu Berceși abdicandu, din ce cauza, numai ellu scie, partid'a a remasu orfana. Maioritatea allegatoriloru din orasiela Bai'a-mari si Bai'a-spric, carea uresce din sufletu pre D. Ujfalusi, a miscatu tote pietrile ca Ujfalusi, se nu reésa, cellu pucinu cu acclamatiu, dupa mai multe sollicitãri si rogãri li-a si successu allu dobandi pe D. Stefanu Biltiu protopopu de Baia-mare, care primindu candidatur'a in 25. Iuliu, acea o a si facutu cunoscuta prin unu programu bine nimeritu.

Romanii din acestu cerc. elect., cari formãmu maioritate ni-amu bucuratu de ast'a forte, si de si tempulu de pregatire érá forte scurtu, patru dille numai — ca-ci terminulu alegerei érá defiptu pre 29. Jul. — vedendu inse ca occasiunea e cea mai binevenita, avendu si dintre allegatori mag. o parte insemnata pentru noi, ni-amu apucatu de lucru cu tota energi'a.

Partid'a Ujfalusiana intricata de energi'a romana, li-a miscatu si de astadata tote, *bancnote, panduri, commissari de securitate, oficiali celtsi, errariali, jidovi etc.* a inun datu ca locustele totu cerculu elect. in cátu bietii allegatori rom. erau siliti a se ascunde prin poduri dinaîn-tea loru, — tote machinatiuni inse erau indesiertu, pentru ca preufimea conscia a *fostu intru adeveru la culmea missiunei salte nationali.* *) staruindu toti a castigá cátu de multi votisanti dintre poporu si votisandu toti pentru cand. rom. cu esceptiunea unuia, despre care mai la vale voiu face amintire.

Dicu, tota violen'a magiara remanea desierta, deca intelligenti'a romana din cercu n'aru fi datu unu attestatu de misielatate de totulu deplorabilu, parasindu toti partid'a romana. Ti-vene a crede, ca acesti omeni nu din poterca si harnici'a propria, ci din grati'a lui Ujfalusi traiescu, — larga si mare anima trebue se aiba bietulu Ujfalusi, se-i incapa pe toti — unii dintre acesti'a, fiedu-li rusiue, san retrassu, remanendu neutrali, alti mai friocosi, temendu-se, nu cumv'a si neutralitatea se displaca si dora se-li strice, au votisatu cu tota umilinti'a propria astoru-feliu de omeni, precumu D. presiedinte allu Trib. Fülep István, esecutorele trib. Drumár János, individi, cari aru poté face frumosse si mari folosse causei rom. pre la noi, — Pre ceilalti, cari pe langa acea, ca au votisatu, inca primindu si uritiossulu rolu de cortesia, au folosittu contra nostra tote medilocele marsiave, aflu de bine intr'unu panteonu numitu allu ticalosiloru, ai arretá on. publicu rom., dintre cari loculu primu lu occupa cu duplinu meritu:

Drágos Vazul preutu in Tetisiu;

*) Onore bravei preotimi, carea mai la tota occasiunea scie ce a dissu in resunetulu seu bardulu nostru laureatu Muresianu!

Red.

acestu-a cá mai bine se pota face pe nebululu partidei, jocã in piatia printre allegatori, strigandu in detrimentulu causei, si inbutulu cand. rom. si a preutiloru „*sacculu popei nu se pote umplé*“ etc. acestu Dnu, spre onore-i se fia dissu si provocarea cand. Biltiu, in care lu-provocá la solidaritate, o-a comunicatu cu D. Ujfalussi, acestui-a dnu i datorese multu d. Ujfalussi, pentrucã si la ne success'a alegere diu 9 l. tr. portandu-se frumosu, partisanii lui Berceși ungurii l'au scarpinatu binisoru pe spate precumu spunu cu code de flamure, noi romanii mai loiali inse decãtu cei-a partidei caroru appartiene, lu sgariãmu numai cu pen'a.

Loculu allu doilea cu totu dreptulu lu occupa dnulu notariu Magurán László si Lázár Pista, doi renegati, cari in contr'a romaniloru au prestatu totu servitiulu posibilu, uitandu necajitii ca romanii. si nu cea caroru acum'a le lingu talpele, i'au ardicatu la notariatu, ba cellu d'intãiu protopopulu Biltiu i-pote multumi ca e notariu pe aici.

Allu treilea locu intre acesti eroi lu-dau lui Tom'a Jankó, carele pe astufeliu de cali si-castiga pane cotidiana.

Mi-pare ca nu retacescu deca loculu allu patruea lu-retieniu-i dului advocatu Cocianu din Seini.

Dlu de-si precum sciu na cortesitu contr'a romaniloru, are totu-si mare meritu de-a occupá acestu locu; meritulu si l'a castigatu asia: in 15. Juniu a. c. la conferinti'a rom. din Seini a subscrissu solidaritatea; in 29. Juliu a. c. éra a votatu pre renumitulu mecenatu allu toturoru rloru satumareni, Dlu Ujfalussi Miklós.

Astu-feliu portandu-se intelligenti'a romana din cerc. Baiei-mari, D. Ujfalussi urcatu pe scar'a ticalosiei rom. adi e deputatu.

Triumfulu moralu inse, credemu, ca opiniunea publ. ni-lu vá da noue romaniloru, cari pe calle correcte, onesta, legala, fara bani, panduri, pressiuni, intimidãri si mintiuu cortesiesci etc, in restempu scurtu de patru dille, amu potutu concentrá una partida respectabila, pre care o-a condussu la alegere convingerea, si nu bancnotele si fric'a pandurésca.

J. P.

preutu romanu.

Conventiunea comerciale intre Romania si Austro-Ungari'a,

inchiaia la 10/22 Juniu currentu, impreuna cu tote annexele salle suna asiá:

(Fine.)

XXVIII. Tote facilitatile accordate pana acum, din ambele parti, navigatiunii fluviale pre Dunare, voru fi mantinite in viitoru si intinse pe cátu se va poté. —

Vaporele cari facu unu servitiu regulatu de transportu voru poté operá pe Dunare, chiaru in timpulu noptii, incarcãrile si descarcãrile fara nici-ua intardãre. Capitaniu acestoru vepore séu representantii loru voru depune, la sosirea loru, la birourile séu organele de vama, o declaratiune, specificandu marfurile descarcate. Functionarii de vama voru poté operá, in casu de trebuinti'a, visite si cautari pe vase cu assistenti'a organeloru consulare alle tierrei carei-a, appartinu aceste vase si cari resiedu in acellu-a-si locu. Citatiunea ce va fi adressata pentru acést'a consuliloru, vice consuliloru si altoru organe consulare respective, va arretá ua ora precisa; si, deca aceste organe consulare ar' neglige de a merge in per sona séu de a se representá prin unu delegatu, se va procede in absentia loru. Nici ua penalitate nu se va aplicá capitanulu unui vaporu, deca numerulu colleturiloru descarcãte este inferioru acellui-a pusu in declaratiunea presentata, candu capitanulu séu cellu

in dreptu nu va fi neglessu de a informá pe biroulu de vama immediatu dupa descarcarea totala effectuata in o statiune, inainte inse ca vama se fi constatatu liferenti'a.

Capitaniu acestoru vapore nu voru fi primiti a se presentá inaintea autoritatiloru locale pentru a formá custoditulu séu alte documente analoge si cari nu ar fi indispensabile.

XXIX. Companiele de navigatiune si proprietarii vaporeloru cari facu unu seviciu regulatu de transportu pe Dunare voru poté dobandi, la debarcaderile necesarie pentru installarea birouriloru, atelieriloru si magasiniloru loru, si le va fi permisu de a stabili in acelle locuri magazine speciale de indata ce voru respunde la tote cerintiele legiloru tierrei in vigore asupr'a acestui punctu.

XXX. Avendu in vedere circumstantiele exceptionale errate relatiuniloru comerciale dintre Monarchi'a austro-ungara si Principatulu Romanu pe acea parte a territorieloru loru unde fruntarielu loru atingu immediatu ca si pe callea Dunarii, si considerandu caracterulu speciale allu comerciului, care prin conditiunile solului si allu naturei productelor celloru doue tierre, este unu complimentu indispensabile pentru essistenti'a locuitoriloru reciproci, s'a convenitu, cu acest'a occasiune, in privintia acestui comerciu, unu arrangiamentu speciale alle carui stipulatiuni se gasescu consemnate in unu actu additionalu care face parte integranta din acesta conventiune.

XXXI. Conventiunea de facia va remané in vigore in tempu de 10 anni din diu'a schimbãrii ratificariloru. La casulu candu nici un'a din Inaltele Parti contractantenu ar fi notificatu, cu 12 lune inainte de finele acestui periodu intentiunea s'a de a face se-i inceteze efectele, ea vá remené obligatoria pana la espiratiunea unui anuu din diu'a in care un'a séu alt'a din celle dou'a Inalte Parti contractante o va fi denunciatu.

Dispositiunile cari pre, cedu voru fi esecutorie in ambele State una luna dupa schimbarea ratificariloru.

Celle doue Inalte Parti contractante si reserva dreptulu de a introduce mai tardiu, si prin ua comuna intiellegere, in acést'a conventiune, modificatiuni cari s'ar crede conforme spiritulu si principiiloru salle si a caroru oportunitate ar fi demonstrata de esperientia.

XXXII. Conventiunea de facia va fi ratificata si ratificãrile voru fi schimbate in Bucuresci cátu se va poté mai iute.

Dreptu care plenipotentiarfii respectivi au semnat'o si au pusu pe din-s'a sigillulu armelor loru.

Facuta in indoiutu esemplariu in Vienn'a la 22. Juniu, 1875.

Invetiatura

pentru poporulu romanu
despre

legea adussa in privintia notariloru publici regesci.

(Urmare.)

Notariulu publicu este chiamatu a pastra documente, bani, si lucruri ori hartie de valoare.

Legea notariala prin acést'a dispusetiune dá dreptu partiloru de a depune la notariulu publ. la unu locu siguru documentele loru de pretiu si de valoare, precum sunt: obligatiunile, politiele, contractele, testamentele, donatiunile, quietantielu, etc. Depunerea documentelor mai vertosu atunci-a se intempla, candu cine-va calletoresce de a casa pe unu unu tempu mai lungu, ori si scurtu precum si atunci-a, candu cine-va n'are locu destulu de siguru a casa pentru pas-rarea loru.

Banii gat'a, hartiele de pretiu si de creditu inca se potu depune pe unu tempu scurtu si provisoriu la notariulu publicu acellu scopu, ca aceste se se predee cutariei ori altei autoritati publice.

Förte adese-ori se intempla in vietia, că cine-va pe bas'a contractului de arenda, etc. este imbiatu d'a primi o summa anumita de bani, ori hartie de pretiu, cellu imbiatu inse din un'a séu alta cau a nu vre s'e primésca banii. In casulu acestu-a pana acum'a respectivulu érá silitu pe o calle lunga si impreunata cu multe spese a depune banii la judecatoria, si i constá multu timpu si neplacere pana candu apoi si-potea scote banii de la judecatoria.

Acest'a de la 1. Augustu incoló incéta că-ci cellu ce vre s'e depune bani gat'a pentru cine-va, se duce la notariulu publ. care apoi imbia pre spectivulu cu banii, si daca nu-i primesce, i depune ellu insu-si la judecatoria, cu unu cuventu: notariulu publicu plinesce tote affacerile ulterioare in numele depunetoriului.

Tacs'a: pentru pastrarea documintelor 1 fl. 50 cr., daca documentulu trece peste 20 c. lle 2 fl. 50 cr. si in urma: pentru pastrarea mai multoru documinte de la fiecare documentu urmatoriu 25 cr. Pentru pastrarea si estradarea baniloru gata séu a hartiilor de pretiu = 2 fl. pentru depunerea acestoru-a la judecatoria = 1 fl. éra daca summa trece peste 1000 fl. se pote socoti tacs'a dupa timpulu perdutu.

6.

Inventarea si pertractarea lassamintelor asemenea se tiene de competinta notariului publicu. In aceste cause inse ellu functiunea ca emissulu si increditul judecatoriei pretotindenea, unde sunt interesatii minoreni; éra la lassamintre de acelle, unde toti moscenitorii sunt majoreni, va s'e dica: in casuri de acelle, unde judecatori'a n'are dreptu a sa a mestecá in trebile moscenitoriloru, — notariulu publicu la recercarea moscenitoriloru inventéza si pertractéza lassamentulu, ma face intre moscenitori si impartirea averei in calitate de notariu publicu.

Din vietia practica s'a potutu convinge totu insulu, că ce neplaceri, si câte processe se nascu mai la fie-care lassamentu intre moscenitori testamentali si legali, intre acesti-a si intre legatari; a potutu vedé totu insulu: ce multu timpu tiene si câte spese racere unu lassamentu pana la impartirea faptica si transcrierea finala in cărtille funduale, ma adeseori au fostu ingreuiatii moscenitori si din partea erariului cu tase forte mari si necompetate numai pentru aceea: că nu se sciau adeveratii moscenitori, nu se sciau datoriele nici lassamentulu curatu.

Tote aceste greutati si neplaceri in mare parte voru incéta prin intrevinerea notariului publicu, de orace — findu ellu responsabilu pentru observarea essacta a legoi de timbru si de tacsé erariala, — moscenitorii nu voru fi ingreunati cu pedopse de timbru si de tacsé, etc. Pentru aceea nu se pote din destullu recomandá poporulu romanu, ca pentru incungiurarea multoru neplaceri si pentru effectuirea că tu mai grabnica a impartirii lassamentului, — in totu casulu, si daca nu se afla minoreni intre moscenitori, s'e se intorca cătra notariulu publ. si se-i céra intrevinerea.

Tacs'a: la inventarea lassamentului pentru 1/2 de dl = 3 fl pentru un'a diua intreaga = 5 fl. Tacs'a pentru pertractare, unde sunt minoreni, o stabilescé judecatori'a eu privire la marimea pertractarii si la timpulu intrebriatulu. Unde sunt numai majoreni: tacs'a se hotaresce in intiellegere imprumutata a partiloru ori prin judecatoria. Notariulu publ. este indreptatitu:

(Va urma.)

Ratiociniulu comitetului arangiatoriu a balului romanu din Vienn'a, ce s'a tenu in 27 Fauru st. n. a. c.

Comitetulu arangiatoriu a balului numitu si iea permissiunea a permite acestui ratiociniu câteva observari.

In timpulu ulterioare dorinta cea mai mare a tenerimei romane de aici a fostu: fundarea unui cabinetu de lectura. — Pentru efectuirea acesteia s'a nascutu antaiu id'e'a arangiarei unui balu romanu. Ide'a nascuta s'a si facutu fapta in iern'a anului 1872. — Marotulu scopu, ce l'a avutu acestu balu, a incununtatu cu succesu nezuin-

tielc tenerimei Primulu balu romanu din capital'a Austriei a reesitu.

Acestui-a i-a urmatu allu doiloa in anulu venitoriu 1873: é' rezultatulu acestoru dóue baluri a fostu: inaugurarea cabinetului de lectura in 3/15 Maiu acela-si anu.

Necesitatea acestui cabinetu de lectura este evidenta. Animele aloru o suta teneri romani devinu prin ellu in o legatura mai strinsa, mai strinsa intre sene si viati'a intregului poporu romanu. Este deci forte naturalu, că tote incordarile tenerimei au tintitu intru acolo, că se sustiena acestu foculariu de literatura romana.

Subventiuni n'amu avutu, ajutorie particulare forte pucine; tenerimea trebuiá s'e se ingrigésca, că prin intreprinderi filantropice se cástige medilocelc necesarie pentru sustinerea acestui cabinetu Astu-feliu s'au facutu pasi si in anulu trecutulu pentru arangierea unui balu. Cris'a financiale, ce domina pre aici, miser bilele rezultate a altoru intreprinderi filantropice — au nimicitu inse tota sporantia de a pote reesit. Provedindu deci comitetulu posibilitatea unui deféitu, — a intrelasatu arangierea.

Anulu curentu inse a fostu tempulu supremu; că-ce netienendu-se balulu, cabinetulu de lectura devenia in periclu de a se inchide. In urm'a acesteia-junimea si-a pusu tote poterile in miscare spre a poté arangia cu succesu balulu, carele s'a si tenu in 27 Fauru st. n. in Grand-Hotel.

Reesita lui a fostu preste totu, — potemu dice-splendida, rezultatulu financiarulu forte imbucuratoriulu, pentru-că pre langa spessele de 1172 fl. 75 cr. v. a. — pre langa tota cris'a precuniara — a remasu cabinetulu de lectura a societatii academice „Romani'a Iuna“ unu venitu curatu 9¹/₂ 60 fr. 800 fl. 5 cr. v. a.

Multu mai imbucuratoriulu resultatulu inse este celu socialu. — Ne magulimu a fi adusu balulu romanu in annulu curentu la acea inalta pusetiune, carea s'ervesce spre onore tenerimei intregi. Sal'a de jocu a intrunitu la 140 parchi din familielc cele mai alese. Afóra de alte persone insemnate precum deputati oficiari inalti etc., — junimea romana a avutu onorea a beneventá in miediloculu seu unu numeru frumosu de persone din cercurile diplomatiei. Escelentiele sale: Ministrulu de esterne coniele Andrásy, ambassadorulu rusescu: Novikoff, konzulu din Iapan: Vatanabe, ambassadorulu turcescu, apoi agentu diplomatice a Romaniei Dl. Costaforu, a Serbiei Dl. Zuhitsch, cavalerulu de Marx, presedentele politoi, multi membrii a senatulu imperialu, Domnii: Dumb'a, cavalerulu de Hurmusaki etc. — au rediecatu insemnitatea balului romanu.

Avemu inse a multimi cu deosebire prea Stimateloru Domne patronese: Matild'a Dumb'a, Elen'a de Marenzeller n. B. bescu si Mari'a de Filisianu, precum si multu onoratulu Domnu majoru de Marenzeller că-ce nu mai prin ved'a si activitatea Domnioloru Sale, s'a potutu aventá balulu romanu intre primele baluri de elita din Vienn'a, — dupa cum s'au exprimat si jurnalele germane de aici.

Aduca multimire in fine totoruru acestoru Stimati Domni si Domne, cari intielogundu nobilulu scopu allu acestei intreprinderi, n'au pregetatu a oferi obolulu loru pentru sustinerea cabinetului de lectura — ultimulu refugiu nationalu literariu alu tenerimei romane din Vienn'a.

Spre a face cunoscute multu onoratulu publicu contribuirele incurse d'in diferi e parti pentru scopulu amentitu, lasamu se urmeze consemnarea acestoru oferte mará-nimose. — Totu deodata rogámu pre aceli stimati benefacutori, a caroru nume — din vre o erore-sar' fi trecutulu cu vederea, se benevoiesca a reclamá; că ce o controla numai in modulu acest'a este posibilu; si in fine cá acesta controla se pote fi si mai acurata, ne va paré forte bene, deca toti Domnii colectanti voru avé bunetatea a ne tramite listele repective, fia aceste gole, — fia cu resultatulu imbucuratoriulu.

Vienn'a in 1 Iuliu 1875.

Comitetulu arangiatoriu.

(Va urmá.)

VARIETATI.

(Din Maramuresiu) de la unu st. dnu preutu primirámu dilile trecute una scriessore, in carea se facu inputari corresponsdentului din nrulu 46, respectivu la alegerea dlui Sigismundu Ciplea de deputatu, si anume că nu ar' fi adeverate celle inpartesite despre noulu deputatu. Noi din parte-ne si cu noi toti romanii avemu s'e ne bucurámu, deca se va adeveri contrariulu si in acesta sperantia cu placere luámu notitia despre reclamarea facuta in favorulu noulu deputatu.

(Din Siom cu t'a-mare) primirámu de la unu stimabilu dnu inv. una cor. frumosa despre esamenulu de la scola norm. rom. gr. cat. de acolo. Corresp. resp. se bucura si cu d'a si noi di. anima despre succesulu eminentu, ce l'au aretatu copilassii parentiloru si On. ascultatori. Dorimu din parte-ne, că atari sciri se potemu insinuá in diuariulu nostru de preste totu loculu, é' d.d.loru invetiatori le ceremu de la d.dieu taria sufletesca, se-si pota supportá si in venitoriu cu succesu totu asiá de imbucuratoriulu sarcinile grele, care devinu in adeveru forte grele, neavendu nici una subventiune corresponsdientia. Se sperámu inse, că timpulu ne vá currá tote ranele.

(Din comun'a Copleanu) scaunulu Ariessulu asemenea ni-sosá una scriessore de la senatulu scolastecu despre esamenelc de la scola din locu. Ne pare forte reu, că nu dispunemu de spatiu, că se potemu publicá intrega corresponsdientia; ne bucurámu inse de succesulu pruncitorulu de cáte optu ani si gratulámu dlui invetiatorulu S. R. pentru zelulu, care l'a aretatu intru implenirea misiunei sale. Anim'a poporulu se castiga usioru, deca cineva scie se-si plenesca misiuneu conscientiosu, că-ce poporulu nostru e bunu, e sanatosu si capabilu de progressu. Preotulu si invetiatoriulu pienindu-si misiunea, fia securi că allu loru vá fi meritulú odatu, de a poté vedé salvatu poporulu romanescu.

(Prussia tiarr'a miliardelor.) A esitu acumu la Parisu o carte „Voyage au Pays des milliards“ de V. Tissot, carea se vende cu furore, patru editiuni in 3 septemani. — A agiunsu sgomotulu si prin Prussia. Unu prussianu intreba pre altulu: Ce ti ra o fi aceea a miliardelor, de carea vorbesce nebunulu de francesu? Tu nu intiellegi-ropunscé amiculu seu — e Prussia cárei'a Francia i-a platitu milliarde, adeca Prussia bogata. Da, da, bogata de prapadesce pamentulu; nu vedi, că in locu se ne micisoreze impositelc si contributiunile, ei le marescu din nou, cá cumu de milliarde neci nu s'ar fi fostu pomenitu. Noi totu seraci suntemu. — Francesulu a vrutu se-si ridie de noi si mai multu nu.“ (Telegrafulu.)

Agram, 13. Aug. Mai. Sa imperatorele s'e indurá prea graciosu a decide, că diet'a regatelor Croati'a si Slavoni'a s'e se deschidie la 23 Augustu. Sessiunea vá durá pana la miediloculu lui Sept.

Vienn'a, 13. Aug. Diariulu N. F. Pr. de astadi fu confiscatu pentru unu articlu de fondu referitoriu la rescóla din Herzegovin'a, in carele se dice, că ministeriulu de esterne asecuréza, că nu intentiunea de locu una interventiuone militara; dens'a inse pote documentá contrariulu.

Vienn'a 13. Aug. Corespudenti'a politica anuncia din Constantinopole: br. Herbert avú ieri una corvorbire indelungata cu marele viziru Essad Pasi'a si cu ministrulu de esterne Aarifi, in carea ellu asecurá Port'a despre neutralitatea Austro-Ungariei.

Ragus'a, 13. Aug. Trebinje e inca obsideata; turci din rangulu civilu au luatú asupra-le sentinel'a. Asta nopte insurgentii arseru Jassen; multi insurgenti se tragu cătra Nevesinje, unde se prepareza una lupta principala. Totulu se pare a tienti spre unu resbellu relegiunariu, la carele mahomedanii iau parte de totu insemnata.

Bibliografia.

„Activitatea“ Vicariloru foranei episcopesci gr. cath. din distr. Naseudulu de la infientiarea Vicariatulu pana la vicariulu Anchedimu Popu inchisive, descriessa de

Macedonu Popu, prepositulu capitlului gr. cat. allu discesei Gherl'a, opusculu de mare interessu pe-tru istoria romana, edatu de Massimu Popu prof. in gimnasiulu din Naseudu esitu in B.-Pest'a 1875. tip. E. Bartalits, se mai pote inca proeurá cu pretiu numai de 30 cr. v. a. de la: Massimu Popu cá mai susu ori in B.-Pest'a de la studintele in filos. J. Ciocanu, Statió-uteza nr. 1.

„Conferinti'a asupra economiei“ de d. F. Laurent, din bibl. de lectura pentru junimea de ambele sесе, elaborata dupa diferriti autori de J. M. Riurianu.

„Correspudenti'a secreta si acte inedite alle capiloru revolutiunei romane de la 1848“ si alle administratiunei de la Balt'a-Limanu adunate si editate de dlui C. D. Aricescu. brosiura a III. Fora cá se vorbimu cov'a despre acestu opu interresantu, tragemu attentionea publiculu numai asupra numelui autorelui, carele se recomanda de senesi. Se afla de vendiare la librari'a Socek in Bucuresci cu unu pretiu de 2 lei noi.

Sciri mai noue si electrice.

Vienn'a, 9. Aug. Diuariulu „Presse“ anuncia din Herzegowin'a, că la Stoitz s'a intemplatu una lupta crancena, in carea doue companie turcesci furu inprasciate si un'a constrinsea a depune armele. Lupt'a pausca; ambele parti suntu obosite.

Vienn'a, 10. Aug. Mai. S'a imperatoriulu Franciscu Josifu a primitu dejá ereditatea fostulu imperatoriu Ferdinandu; computandu hunurile si tote activelc, ereditatea nu face chiaru 30 de millione.

Ragus'a, 10. Aug. Trupele turcesci din Trebinje au atacatu pre insurgenti, vrendu se ocupe manastir'ca Duzse; dupa una lupta crancena de siepte ore, la carea participá si cavaleria turcesca, insurgentii respinseru pre turci.

Bucuresci, 10. Aug. Concessiunea callei ferrate, pre carea camerele o-au predatu companiei brittice Crawley, a primitu sanctiunarea principelui si s'a promulgatu de lege. Regimulu fu inpoternicitu se facea unu imprumatu de 42¹/₂ mill. cu 7%: cursulu de emisiune nu pote fi mai micu de 91.

Titej, 12. Aug. Candidatulu nationalu Svetozeru Mileticiu fu alesu de ablegatu cu majoritate insemnata. Partid'a nationala entusiasmata, cea liberala consternata.

Constantinopole, 12. Aug. De ora-ce rescóla se pare a se estende si preste Alban'a, guvernulu a ordonatu lui Dowisch Pasi'a se adune tota armata posibilu din pasialiculu seu si s'e intrebuinteze tote miediele cá se suffoce rescóla. Doue bataillone de infanteria au plecatu in adiutoriu.

Presaburg, 11. Aug. Regimulu bar. Rammung nr. 73 a primitu ordinu s'e plece spre Dalmati'a, unde se afla dejá regimentelc de infanteria 32 si 63 si bataillonulu de vena ori nrulu 21.

Cernautiu, 11. Aug. Osamentele Metropolitulu Bendell'a sosiru aici in 8 si furu inmormentate in 10 cu mare ceremonie.

D'in Art. de lege XXXIII. Despre notarii publici reg. esemplarie de vendiare se mai afla. — Pretiulu unui esempl 40 cr. — La 10 esempl. se dau 2 sas. rabatu.

Burs'a de Vienn'a, 12. Aug. 1875.

Metallice 5%	70.55
Imprumutulu nat. 5%	73.95
Sorti din 1860	112.25
Actiunile bancoi	931.—
Actiunile instit. de creditu	214.40
Obligatiuni rurale ung.	82.—
„ „ Temisiane	80.75
„ „ Transilvane	80.30
„ „ Croato-slav.	84.—
Londonu	111.60
Argintu	101.20
Galbenu	5.29
Napoleond'or.	8.90

ALESSANDRU ROMANU
Propriet. edit. si red. respundiet.